

Heikki Sivula

18.1.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/21883/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi työehtodirektiivin täytäntöönpanosta ja vaihtelevaa työaikaa noudattavan työntekijän asemaa parantavaksi lainsäädännöksi

Pyydettynä lausuntona hallituksen esitykseen työehtodirektiivin täytäntöönpanosta ja vaihtelevaa työaikaa noudattavan työntekijän asemaa parantavaksi lainsäädännöksi Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Yleiset huomiot**Yleiset huomiot esityksestä**

Metsäteollisuus ry katsoo, että EU-tason sääntely, joka vaikuttaa työlainsäädäntöömme, on implementoiva direktiivin asettaman vähimmäistason mukaisesti. Työehtodirektiivin täytäntöönpanotyöryhmän esitys direktiivin täytäntöönpanosta poikkeaa joiltain osin direktiivin tarkoituksesta. Merkittävin poikkeama on se, ettei työmarkkinaosapuolten mahdollisuutta sopia eräistä direktiivin vähimmäismääräyksistä työehtosopimuksilla toisin toteudu täysimääräisesti direktiivin sallimissa tilanteissa. Metsäteollisuus ry:n näkemys on myös se, ettei direktiivin sanamuoto edellytä toisinsopimisen mahdollistamista vain valtakunnallisille työmarkkinajärjestöille vaan kaikille työehtosopimusten osapuolille.

2 Esityksen yleisperustelut**Huomionne esityksen yleisperusteluista**

Työehtodirektiiviin sisältyy eräitä säännöksiä, joiden osalta kansallisen lainsäädännön on työryhmän mietinnössä arvioitu jo täyttävän direktiivissä edellytetyt vaatimukset. Metsäteollisuus ry katsoo myös, että olemassa oleva lainsäädäntöemme täyttää direktiivissä edellytetyt vaatimukset työryhmän mietinnön 3.5 luvussa esitetyn mukaisesti.

3 Esityksen vaikutukset**Huomionne esityksessä arvioiduista vaikutuksista**

Työnantajille koituu työsopimuslain 2 luvun 4 §:n mukaisen kirjallisen selvityselvoitteen henkilöpiiriin ja ilmoitettavien vähimmäisehtojen sisällöllisestä laajentumisesta sekä 2 luvun 6 §:n 2 momentin kirjallisen vastauksen antamisvelvoitteesta hallinnollista lisätaakkaa ja kustannuksia. Uudet vaihtelevaa työaikaa koskevat vaatimukset aiheuttavat työnantajille lisätyötä ja -kustannuksia sekä aiempaa monimutkaisempaa työvuorosuunnittelua.

Heikki Sivula

18.1.2022

Vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon sitä, ettei työryhmän mietinnössä esitetä sallittavaksi työehtosopimuksilla toisinsopimista kaikissa direktiivin mahdollistamissa tilanteissa.

Työsopimuslaki

1 luku 11 §: Vaihtelevaa työaikaa koskeva ehto

Ei lausuttavaa.

2 luku 4 §: Selvitys työnteon keskeisistä ehdoista

Pykälä vastaa käsityksemme mukaan sisällöltään pääosin direktiiviä.

Pykälän 3 momentin 9 kohdan uusi velvoite ilmoittaa vaihtelevaa työaikaa noudattaville työntekijöille viiteajat, joiden aikana työtä voidaan teettää ilman nimenomaista suotumusta, vastaa sisällöltään direktiiviä. Velvoite aiheuttaa sellaisenaan yrityksille hallinnollista lisätaakkaa ja -kustannuksia.

Pidämme tärkeänä, että viiteaikojen määrittelyvelvoitteen sisältö on työryhmän muistion ehdottomalla tavalla joustava eikä sääntely johda työvoimankäytön joustavuuden vähentymiseen tai työnantajan mahdollisuuksien kaventumiseen toimintansa järjestelyjen osalta.

2 luku 6 §: Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta

Ei lausuttavaa.

2 luku 19 §: Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen

Ei lausuttavaa.

13 luku 7 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

Työryhmän mietinnössä ei ole kaikilta osin mahdollistettu direktiivin sallimassa laajuudessa oikeutta poiketa sääntelystä työehtosopimuksilla. Direktiivin tarkoituksena on nimenomaisesti sallia työehtosopimuskohtaiset poikkeukset direktiivin 8-13 artiklojen osalta. Metsäteollisuus ry pitää erittäin tärkeänä, että työehtosopimuksilla toisinsopiminen mahdollistetaan kansallisessa sääntelyssämme kokonaan direktiivin sallimassa laajuudessa.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, ettei toisinsopimismahdollisuutta rajoiteta työsopimuslain 19 §:n osalta. Toisinsopimismahdollisuutta rajoittamalla auto- ja kuljetusalan välttämättömiä kuljettajien pätevyyskoulutuksia ei voitaisi järjestää nykyiseen tapaan työehtosopimuksella sopien palkallisena, mutta työajan ulkopuolella suoritettavina. Kuljettajaresurssit ovat jo nyt kriittisen vähäiset, eikä ajoaikaa pienentämällä voitaisi jatkossa hoitamaan kaikkia kuljetuksia. Koulutusten lukeminen työaikaan vähentäisi kuljettajien ajoon käyttämää työaikaa tavalla, joka voisi vaikuttaa jopa Suomen huoltovarmuuteen.

Heikki Sivula

18.1.2022

Työehtosopimuksilla toisinsopiminen tulee sallia täysimääräisesti kaikkien niiden ehdotettujen lainsäädäntömuutosten osalta, jotka perustuvat direktiivin 8-13 artikloihin. Toisinsopimisen mahdollisuutta ei tulisi rajoittaa vain valtakunnallisille työmarkkinaosapuolille, vaan se tulisi mahdollistaa kaikille työehtosopimusten osapuolille.

Muut mahdolliset huomiot

Ei lausuttavaa.

Työaikalaki

30 §:n 4 momentin kumoaminen ja uusi 30 a §: Vaihtelevan työajan sopimuksia koskevat vaatimukset työvuorosuunnittelussa

Työryhmän esittämän työaikalain uuden 30 a §:n 3 momentissa säädettäisiin työvuoron peruuttamistilanteissa noudatettavasta ilmoitusajasta ja myöhäisestä peruuttamisesta maksettavasta kohtuullisesta korvauksesta. Metsäteollisuus ry katsoo, että työaikalain 30 §:n 2 momenttia on vakiintuneesti tulkittu siten, että se mahdollistaa myös työvuoron peruuttamisen laissa määriteltyjen edellytysten täytyessä.

Työryhmän esittämä työvuoron peruuntumistilanteissa korvauksen maksuvelvoitteen laukaiseva 48 tunnin vähimmäisilmoitusaika on liian pitkä ja voi johtaa työnantajalle kohtuuttomiin tilanteisiin, etenkin alalla, jolla työnantajan työntarjoamismahdollisuus ja työvoimantarve voivat vaihdella äkillisesti ja ennakoimattomasti.

Työvuoron myöhäisestä peruuttamisesta tulisi työryhmän esityksen mukaan maksaa kohtuullinen korvaus. Korvauksen määrä ja korvauksen määrää arvioitaessa huomioon otettavat tekijät on jätetty työryhmän esityksessä avoimiksi. Metsäteollisuus ry katsoo, että korvauksen määrä tulee jättää sääntelyssä arvioitavaksi tapauskohtaisesti. Arvioinnissa tulee voida ottaa huomioon kaikki työvuoron peruuntumisesta aiheutuvaan ansionmenetykseen vaikuttavat seikat. Työryhmän esityksessä mainittujen seikkojen lisäksi tulee voida ottaa huomioon esimerkiksi työntekijän muualta mahdollisesti saama palkka tai tahallaan ansaitsematta jättämä palkka.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että mahdollisen korvauksen maksuvelvollisuus on rajattu koskemaan vain niitä tilanteita, joissa työvuoro peruutetaan siten, että työntekijälle tarjottavan työn määrä tosiasiallisesti vähenee. Korvauksenmaksuvelvoitetta ei tule olla tilanteissa, joissa työtunnit siirretään tehtäväksi toisena ajankohtana.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä sitä, että korvauksen määrästä ja peruutusajan pituudesta voidaan sopia toisin työehtosopimuksella.

34 §: Poikkeaminen työehtosopimuksella

Työryhmän mietinnössä ei ole kaikilta osin mahdollistettu direktiivin sallimassa laajuudessa oikeutta poiketa sääntelystä työehtosopimuksilla.

Heikki Sivula

18.1.2022

Direktiivin tarkoituksena on nimenomaisesti sallia alakohtaiset poikkeukset direktiivin 8-13 artiklojen osalta. Työntekijöiden kokonaisvaltainen suojelu tulee noudatetuksi alakohtaisissa työehtosopimuksissa direktiivin edellyttämällä tavalla.

Metsäteollisuus ry pitää erittäin tärkeänä, että työehtosopimuksilla toisinsopiminen mahdollistetaan kansallisessa sääntelyssämme direktiivin sallimassa laajuudessa ja että toisinsopimismahdollisuutta ei nykyisestäään kavenneta. Metsäteollisuus ry katsoo myös, ettei toisinsopimisen mahdollisuutta tulisi rajoittaa vain valtakunnallisille työmarkkinaosapuolille, vaan se tulisi mahdollistaa kaikille työehtosopimusten osapuolille.

Muut mahdolliset huomiot**Ei lausuttavaa.**

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

13 §: Toimintaohjeen ja kehotuksen antaminen**Ei lausuttavaa.****Muut mahdolliset huomiot****Ei lausuttavaa.**

Työntekijän eläkelain 148 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta**Ei lausuttavaa.**

Työtapaturma- ja ammattitautilain 272 §:n kumoamisehdotus

Huomionne ehdotuksesta**Ei lausuttavaa.**

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja